

DREPTUL

LEGIslaŢIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENŢA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ŞI DUMINECA

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an şi pe jumătate de an
la 1 Ianuarie şi 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

SUMAR

JURISPRUDENŢA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casaŢiune şi justiŢie, secŢiunea I*: Gh. Cojocaru cu Maria Cozadini şi alŢii.
Curtea de apel din Craiova, secŢiunea I: Societatea generală de asigurare «Dacia-România» cu Theodor G. Panas.

Tribunalul judeŢului Tutova: Mihai Captar cu Maria Cârjan.
ObservaŢie de S. R.

Judecătoria ocolului Costeşti-Argeş: Inspectorul agricol al judeŢului Argeş cu Alexandru T. Bârcă.

JURISPRUDENŢA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAŢIUNE ŞI JUSTIŢIE

SECŢIUNEA I

AudienŢa dela 25 Ianuarie 1913

PreşedinŢa d-lui C. R. Manolescu, preşedinte

Gh. Cojocaru cu Maria Cozadini şi alŢii

OBLIGAŢIUNI INDIVIZIBILE. — CODEBITORI. — RECURS FĂCUT DE UNUL FĂRĂ CONSIMŢIMÂNTUL CELORLALŢI. — ADMISIBILITATE. — ART. 1062 COD. CIVIL.

OMISIUNE ESENŢIALĂ. — CURTE DE APEL. — DOVADĂ DE NATURĂ A SCHIMBĂ HOTĂRĂREA TRIBUNALULUI. — LIPSA DE BAZĂ LEGALĂ. — CASARE.

1^o In obligaŢiunile indivizibile, dreptul creditorului de a acŢionă pentru totalitatea obiectului obligaŢiunii pe debitorii săi nu exclude dreptul acestora de a se apăra în justiŢie fiecare, independent de faptul celuilalt codebitor, prin orice mijloace, mai ales atunci când nu aduce o vătămă, ci dimpotrivă un profit codebitorului său.

Prin urmare, în asemenea obligaŢiuni, recursul

făcut de unul dintre codebitori este admisibil, deşi n'a avut şi consimŢimântul celorlalŢi.

2^o Curtea comite o omisiune esenŢială şi decizia sa este lipsită de bază legală când, înlăturând dovada apelantului cu care probă că şi-a executat obligaŢiunea de a plăti impozitele şi că pactul comisoriu a fost desfiinŢat prin renunŢarea intimaŢilor, confirmă sentinŢa tribunalului prin care a admis rezilierea contractului pentru neplata impozitelor pe care o deduce din neprezentarea recurentului la interogator.

No. 71. — Casată, în urma recursului făcut de Gheorghe Cojocaru, decizia CurŢei de apel din Iaşi, secŢia II, No. 71 din 1912, dată în proces cu Maria Cozadini, Nieu Cozadini soŢ, Margareta Borănescu şi Ştefan Bogatu.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier I. N. Stambulescu. S'a ascultat d-l avocat Lascăr Rosetti, din partea intimaŢilor, în cererea de inadmisibilitatea recursului pe motiv că recurentul fiind obligat cu Ştefan Begatu, coarendas în mod indivizibil, nu poate face singur recurs; d l avocat P. Sadoveanu, pentru recurent, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra excepŢiunii de inadmisibilitate a recursului:

Având în vedere că se constată că între intimaŢele în recurs Maria Cozadini şi Margareta Borănescu ca proprietate a moşiei Balta-Lambrinoasă şi Iosef Cronberg a intervenit un contract de arendare, care este cesionat în urmă lui Ştefan Bogatu şi Gheorghe

Cojocarul; că, intimatele chemând în judecată pentru rezilierea contractului pe ambii cesionari ca arendași ai moșiei, tribunalul de Iași, prin sentința No. 195 din 1912, a admis acțiunea pe baza recunoașterilor făcute la interogator ale unuia din arendași, Ștefan Bogatu, și a neprezentării la interogator a celuilalt Gh. Cojocarul; că, această sentință fiind atacată cu apel numai de Gh. Cojocarul, Curtea de apel din Iași, secția II, a respins apelul prin dacizia No. 71 din 1912, atacată cu recursul de față de același Gheorghe Cojocarul;

Că, intimatele susțin înaintea acestei Inalte Curți, că recursul făcut de Gh. Cojocarul fără consimțământul codebitorului său Ștefan Bogatu este inadmisibil, de oarece obligațiunea de care acești arendași sunt ținuți față de intimate este indivizibilă și într-o obligațiune indivizibilă un debitor nu are mandatul legal de a reprezenta pe celalt debitor cum are în obligațiunea solidară;

Considerând că, în obligațiunile indivizibile, dreptul ce creditorul are de a acționa pentru totalitatea obiectului obligațiunii pe debitorii săi, nu ridică acestora dreptul ca fiecare, independent de faptul celuilalt codebitor, să se poată apăra în justiție prin orice mod mai ales atunci când lucrând nu aduce o vătămare ci din potrivă un profit codebitorului său;

Că, tocmai din caracterul de indivizibilitate al obligațiunii rezultă pentru fiecare din debitori dreptul de a exercita mijloacele de apărare în numele tuturor;

Că, în speță, recursul făcut de Gh. Cojocarul contra deciziei care a dat câștig de cauza intimatelor profită codebitorului său Ștefan Bogatu, și prin urmare este admisibil, de și nu a fost făcut cu consimțământul celuilalt.

Că, a decide că ambii debitori trebuie să lucreze împreună orice act, ar fi a decide că inacțiunea sau coluziunea unuia din ei cu creditorul, să poată periclita drepturile celuilalt fără ca acesta să-și poată valorifica drepturile sale pe căile legale, ceea ce este inadmisibil;

Că, de aceia, excepțiunea de neadmisibilitatea recursului este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, respinge excepțiunea de neadmisibilitatea recursului.

S'a ascultat d-l avocat P. Sadoveanu în desvol-

tarea motivelor de recurs; d-l avocat L. Rosetti, în combateri

Curtea, deliberând,

Asupra mijloacelor de recurs astfel formulate:

III. «Omisiune esențială și exces de putere.

«Am invocat înaintea Curței dovada autorității fiscale, că impozitele din a căror neplată tribunalul prin sentința sa făcuse un motiv de reziliere, fusese plătite. Curtea omite a se pronunța asupra probei invocate de mine, și apoi prin exces de putere înlătură proba plății făcută de mine».

VIII. Omisiune esențială și exces de putere.

«Am invocat că în contract nu se prevede plata impozitelor și nici a cășturilor cu anticipație.

«Am mai invocat că părțile au renunțat tacit la pactul comisoriu, de oarece atât cășturile cât și impozitele se plăteau când înainte, când după termen și parțial.

«Curtea, după ce omite a se pronunța asupra acestor probe, apoi prin exces de putere admite ca dovedit contrariu și confirmă motivele și sentința tribunalului».

Având în vedere că intimatele au cerut rezilierea contractului pe motiv că arendașii n'au prezentat odată cu plata cășturilor semestriale de arendă și chitanțele de plata impozitelor către Stat, județ și comună, la care se află impusă moșia, de și în contract s'a prevăzut pactul comisoriu expres pentru neîndeplinirea oricărei obligațiuni din partea arendașilor, iar tribunalul pentru a admite acțiunea s'a întemeiat pe neprezentarea la interogator a recurentului și pe recunoașterile făcute de coarendașul Ștefan Bogatu cum că n'a plătit impozitele pe ultimele trei trimestre anterioare examiniei de 28 Aprilie 1912;

Că, recurentul făcând apel a susținut înaintea Curței de apel, între alte mijloace de apărare, că impozitele au fost plătite la timp, prezentând în acest scop certificatul administrației financiare aflat la desar;

Considerând că omisiunea Curței este esențială, de oarece dacă recurentul stabilea că impozitele au fost plătite și că, în tot cazul, pactul comisoriu a fost desființat prin renunțarea intimatelor, cererea acestora de reziliere era evident neîntemeiată;

Considerând că sentința tribunalului nu se menține pe faptul neînțelegerilor dintre arendași, neînțelegeri care făceau imposibilă o exploatare în comun de către recurent și asociatul său, Ștefan Bogatu, întrucât sentința tribunalului nu reziliază contractul din această cauză, ci pentru neplata impozitelor și pe care

o deduce din neprezentarea recurentului la interogator, așa că deciziunea Curței de apel rămâne fără nici o bază legală ;

Că, așa dar, aceste motive de casare fiind întemeiate, și fără a mai discuta pe celelalte, recursul urmează să fie admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA I

Audiența dela 30 Ianuarie 1913

Președinta d-nului I. Urdăreanu, consilier

Societatea generală de asigurare «Dacia-România» cu Theodor G. Panas.

ASIGURARE ASUPRA VIEȚEI. — ELEMENTE. — RISCUL ASIGURĂTORULUI. — EVENTUALITĂȚI. — ART. 445 ȘI 456 OOD. COMERCIAL. SOCIETATE DE ASIGURARE. — OPERAȚIUNI. — STATUTE. — REGULILE CODULUI DE COMERT. — ARL. 443 COD. COMERCIAL.

1^o După art. 445 și 456 cod. comercial, cari prescriu că orice contract de asigurare trebuie să arate, între alte elemente, și riscurile ce asiguratul ia asuprași, cum și timpul de când aceste riscuri încep și când se sfârșesc, asigurarea se socotește ca inexistentă când lucrul asigurat nu a fost supus riscului.

Astfel, când din condițiunile unui contract de asigurare asupra vieții rezultă că societatea asigurătoare nu se expune în nici un caz la vreo pierdere eventuală, ci totdeauna merge la sigur că va încasa premiile, o asemenea asigurare fiind fără nici un risc din partea asiguratorului, întrucât eventualitățile la care poate fi supus omul în timpul vieții de a numai putea plăti premiile sau că moare înainte de vreme, nu pot fi socotite ca riscuri pentru asigurator, care în cazul cel mai rău nu restituie de cât premiile fără dobânzi, urmează a se considera ca cum nu ar fi existat potrivit textului precis al art. 450 din codul comercial.

2^o O societate de asigurare care, ca orice societate comercială, funcționează în baza statutei sale aprobate de tribunal, nu poate încheia contracte de altă natură de cât acelea prevăzute

de statute, și care să fie conforme cu regulile prevăzute de codul de comerț în materie de asigurare.

No. 4. — S'a ascultat d-l avocat V. Athanasovici, din partea societății apelante, în susținerea motivelor de apel ; d-l avocat Gh. Petrovici, pentru intimat, în combatere.

Curtea,

Având în vedere opozițiunea făcută în termen de Societatea generală de asigurare «Dacia-România», contra deciziunei comerciale a Curței de apel din București secția IV cu No. 11 din anul 1911¹⁾, prin care i s'a respins ca nesusținut apelul ce a făcut contra sentinței cu No. 94 din 28 Ianuarie 1911 a tribunalului Ilfov secția comercială și prin care sentința a fost admisă acțiunea intentată de Theodor G. Panas și a fost obligată societatea «Dacia-România» să-i restituie suma de lei 12.414 bani 40, cu dobândă legală dela 16 Aprilie 1910, data intentării acțiunii, până la achitare, plus 500 lei cheltueli de judecată.

Având în vedere actele cauzei și concluziunile ambelor părți ;

Având în vedere că acest proces este venit în judecata Curței de apel din Craiova, în urma casării deciziunei Curței de apel din București secția IV cu No. 27 din 1911, de către Inalta Curte de casație și justiție secția III, prin deciziunea No. 280 din 1912 ;

Având în vedere că, din polița de asigurare cu No. 57511 din 1905 a societății «Dacia-România» se constată că Th. G. Panas a contractat cu zisa societate să-i plătească o primă anuală de 6092 lei pe timp de 20 ani, iar societatea s'a obligat să 'i dea 200.000 lei fiicei sale Mariana, când aceasta va împlini etatea de 21 ani ; că, în urma acestui contract, Th. G. Panas nu a plătit prima de cât pe timp de doi ani, încetând cu totul plata la 1 Ianuarie 1907 ; că, societatea aplicând art. 9 din condițiile asigurării a declarat nulă polița de asigurare prin simplul efect al expirării termenului, și a reținut în folosul său primele plătite, întrucât Panas n'a urmat cu plata regulat cel puțin trei ani ; iar Th. G. Panas prin acțiunea ce face obiectul acestui proces, cere restituirea sumei plătita pentru motivul că contractul ce a încheiat cu Societatea este nul, pentru că 'i lipsește riscul, unul

1) A se vedea sentința tribunalului, decizia Curței de apel, precum și aceea de casare a Inaltei Curți în *Dreptul* No. 26 și 79 din 1911 și No. 49 din 1912.

din elementele esențiale ce trebuie să întrunească un asemenea contract ;

Considerând că societatea «Dacia-România» susține că acest contract de asigurare este unul din contractele prevăzute de art. 442 și 473 cod. comercial ;

Că, după aceste texte de lege, asigurarea este un contract prin care asigurătorul se obligă, ca drept o primă, să despăgubească pe asigurat de pierderile sau daunele ce acesta ar încerca din oarecari întâmplări fortuite, ori de forță majoră, sau a-i plăti o sumă de bani după durată sau oarecari întâmplări ce ar avea loc în viața uneia sau mai multor persoane ;

Considerând că, pe lângă aceste texte de lege, urmează să se mai aibă în vedere în speță și art. 445 și 456 din acelaș cod, cari prescriu că orice contract de asigurare trebuie să arate între alte elemente și riscurile ce asigurătorul ia asupra-și și timpul de când aceste riscuri începe și când se sfârșesc ; iar dacă lucrul asigurat nu a fost supus riscurilor, asigurarea se socotește ca cum nu ar fi existat ;

Considerând că prin contractul intervenit între societatea «Dacia-România» și Th. G. Panas, s'a stipulat că cea dintâi să plătească d-șoarei Mariana G. Panas, fiica lui Th. G. Panas, 200.000 lei aur la 1 Ianuarie 1926. în schimbul unei prime de lei 3.016, plătită la fiecare semestru pe tot timpul dela Ianuarie 1905 până la Ianuarie 1926. Se mai stipulează că dacă beneficiara nu va trăi trei ani, asiguratul să piardă premiile răspunse, dacă beneficiara va muri înainte de 21 ani, societatea să restituie premiile plătite fără dobândă, iar dacă beneficiara va trăi 21 ani, societatea să plătească suma asigurată de două sute mii de lei ;

Considerând că, din coprinsul acestui contract rezultă că el se referă la o asigurare pentru caz de viață, în care nu se vede cătuși de puțin riscul ce 'și ia asupra-și societatea asigurătoare, fiind că în nici un caz nu se expune la nici o pierdere eventuală, ci totdeauna merge la sigur că va încasa premiile, iar de restituit nu va restitui de cât în unele cazuri premiile fără dobânzi, în care va rezulta tot foloase pentru dânsa și în un singur caz se obligă să restituie premiile cu dobânzi și atunci cu niște dobânzi mai mici de cât acelea pe cari le poate ori cine obține în țara noastră prin cumpărări de efecte publice, fie de ale Statului, fie de ale institutelor publice autorizate de Stat ;

Considerând că eventualitățile la care poate fi supus omul în timpul vieții sale ca să se găsească uneori în împrejurări așa de dificile în cât să nu mai fie în stare a face față sarcinilor sale, asemenea sarcini nu pot fi socotite ca riscuri pentru asigurator, pentru că dacă asiguratul sucombă acestor sarcini și fie că încetează plata, fie că moare înainte de termenul fixat prin contract, asigurătorul nu numai că nu este supus să sufere vre o pierdere, dar din contră trage beneficii, fiindcă în cazul cel mai rău nu va restitui de cât primele fără dobânzi ;

Considerând că, astfel, fiind evident că în contractul de asigurare în discuțiune lipsește riscul din partea asigurătorului, acest contract urmează să se socotească ca cum nu ar fi existat, conform textului precis al art. 456 din codul comercial ;

Asupra celui alt motiv invocat de societatea «Dacia-România» constând în a susține că contractul în chestiune e valabil ca contract nenumit în virtutea principiului libertății convențiilor ;

Considerând că societatea apelantă ca societate comercială nu poate încheia contracte cu particularii de cât numai acelea ce sunt prevăzute de statutele sale, care statute sunt supuse condițiunii de a fi aprobate de tribunal ;

Considerând că conform art. 4 din statutele acestei societăți, ea are dreptul să facă operațiuni de asigurare după normele stabilite de codul de comerț ;

Considerând că prin nici o dispozițiune a acestor statute nu se aduce vre o derogare dela aceste reguli și în consecință societatea apelantă pe nimic nu se întemeiază a susține că este autorizată a încheia contracte de altă natură și care n'ar împrumuta regulile prevăzute de codul comercial în materie de asigurări pentru a fi valabile ;

Considerând că astfel, societatea «Dacia-România» deține fără justă cauză suma reclamată de Theodor G. Panas și ea urmează să fie obligată a i-o restitui împreună cu procentele legale dela cererea în judecată conform art. 1088 din codul civil ;

Considerând că, în consecință, opoziția și apelul făcut de societatea «Dacia-România» urmează să fie respinse ca nefondate și apelanta să fie obligată a plăti intimatului cheltueli de judecată, pe care Curtea le fixează la două sute lei, în vedere că intimatul a făcut cheltueli cu transportul venirii sale dela do-

miciliu până la reședința Curței și cu plata de onorariu la avocat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier I. Sinescu, respinge.

Semnăți: I. Urdăreanu, I. Sinescu, Al. Radian,
M. Paraschivescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 5 Decembrie 1912

Președința d-lui Gh. Petrescu-Dâmbovița, judecător

Mihai Captar cu Maria Cârjan

DONAȚIUNE ÎNTRE SOȚI. — REVOCABILITATE. — CÂND SE POATE INVOKA. — MOARTEA SOTULUI DONATAR. — DONAȚIUNI MANUALE. — DACA SUNT SUPUȘE REVOCABILITĂȚII. — ART. 937 COD. CIVIL. — PREZUMȚIUNEA MUCIANĂ. — NEAPLICAREA EI ÎN DREPTUL MODERN. — EXCEPȚIUNE. — FALIMENT. — ART. 792 COD. COMERCIAL. — DONAȚIUNI MANUALE. — ACTE SECRETE. — TERȚII ACHIZITORI. — BUNĂ CREDINȚĂ. — NEOPROZABILITATE.

1^o Dispozițiunile art. 937 cod. civil, potrivit cărora donațiunile între soți deși valabile sunt însă supuse revocabilității, se aplică la orice fel de liberalități, fie că sunt făcute prin act solemn, fie că donațiunea este manuală, și această revocare poate să aibă loc nu numai în timpul căsătoriei ci și după moartea soțului donator.

2^o Prezumțiunea muciană din dreptul roman potrivit căreia tot ce dobânda femeia în timp căsătoriei era considerat ca dobândit cu banii bărbatului, dacă nu dovedea origina lucrurilor dobândite, nu mai există astăzi în dreptul nostru de cât în materie de faliment, în interesul creditorilor, pentru a se înlătură fraudă prin conivența dintre soțul falit și soția sa.

3^o Actele secrete sau donațiunile manuale dintre soți pentru a fraudă legea, sunt chestiuni de ordin privat de cari terții până la dovada contrară nu sunt presupuși că au avut cunoștință, ei sunt deci considerați ca fiind de bună credință și ca atare asemenea donațiuni nu le pot fi opozabile.

No. 444. — S'a prezentat din partea apelantului, d-ni avocați T. Ioan și C. Ștefănescu, iar din partea intimății, d-l avocat M. V. Cristescu.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Mihai Captar din comuna

Vinderei, contra cărței de judecată No. 79 din 1912 a judecătoriei ocolului rural Bârlad, prin care este obligat a lăsa în posesiunea și proprietatea intimății Maria Cârjan, un hectar, 7 arii, 40 centiarii loc arabil situat pe teritoriul comunei Vinderei, megieșit la răsărit cu drumul Ghidiscatei, la apus cu moșia Spiridoniei, la miază zi cu Mihai Captar și la miază noapte cu Dumitru Cârjan, și s'a respins ca neîntemeiată cererea reconvențională făcută de apelant contra Mariei Cârjan și Nastasiei Blănaru, obligând pe apelant să plătească acestor intime cheltuieli de judecată;

Având în vedere susținerele părților și actele depuse la dosar;

Având în vedere că din toate acestea se constată în fapt următoarele: La 9 Martie 1898, Panaite Rusu cu actul de vânzare autenticat și transcris de acest tribunal la No. 506 și 385 din 188, vinde imobilul din proces Mariei M. Captar, cu autorizația soțului său M. Captar, apelantul de astăzi, cu preț de 600 lei, primind prețul de la cumpărătoare; că, în urmă, Maria Captar după ce a posedat imobilul cât a trăit, încetând din viață fără a lăsa descendenți legitimi, sora sa Nastasia Blănaru, în calitate de succesoară a ei, cu actul de vânzare autenticat și transcris de acest tribunal la No. 315 și 627 din 1912 a vândut acest pământ Mariei Cârjan, reclamanta de astăzi; că aceasta voind a intra în posesiunea imobilului cumpărat, a găsit posedându-l pe apelantul Mihai Captar, soțul primei cumpărătoare, acum decedată Maria Captar, căruia a intentat această acțiune în revendicare.

La această acțiune, deținătorul Mihai Captar face cerere reconvențională atât în contra reclamantei Maria Cârjan, cât și în contra vânzătoarei cătră dânsa a acestui imobil Nastasia Blănaru, cerând a se recunoaște că prețul vânzării către soția sa Maria Captar a imobilului în litigiu este numărat de dânsul, așa că actul de vânzare de la Panaite Rusu la soția sa ascunde o donațiune deghizată între soți, care e nulă, sau în tot cazul revocabilă și că prin urmare imobilul revendicat fiind al său, să se respingă acțiunea reclamantei Maria Cârjan;

Având în vedere că apelantul Mihai Captar, susține că pământul în litigiu a fost cumpărat de soția sa Maria de la Panaite Rusu cu actul autentic de la dosar, dar că el i-a dat banii cu care a plătit

prețul, făcând o donațiune soției sale, pe care azi declară că o revoacă și că în orice caz actul de vânzare conține o donațiune dechizată și fiind o fraudă la lege donațiunea este nulă și deci pământul în litigiu se cuvine lui;

Având în vedere că donațiunile între soți în timpul căsătoriei sunt permise; că aceste donațiuni contrar principiului stabilit în materia donațiunilor — *donner et relenir ne vaut* — al irevocabilității, aceste donațiuni, din anume considerațiuni de ordin matrimonial, sunt revocabile conform art. 937 c. civil; că jurisprudența admite revocarea unor asemenea donațiuni, chiar după moartea soției donatoare; că, astfel fiind, în speță soțul Mihai Captar conform art. 937 c. civ. poate revoca donațiunea ce ar fi făcut soției sale în timpul căsătoriei;

Având în vedere că se contestă de cătră intimata Maria Cârjan, cum că Maria Captar a cumpărat imobilul în litigiu cu banii dăruiți de soțul ei Mihai Captar;

Considerând că codul Napoleon, cât și codul nostru actual, nu a menționat în nici una din dispozițiunile sale presumpțiunea din dreptul roman a lui Quintus Mucius, prezumpțiunea muciană, dar care există în dreptul nostru anterior: codul Caragea (art. 45 partea III); codul Calimach (art. 1695); cât și în vechiul drept francez, după care tot ce dobânda femeia în timpul căsătoriei se presupunea dobândit cu banii bărbatului, dacă nu dovedea originea lor, sau se abținea a dovedi *unde habuit*. Că această presumpțiune mai există astăzi numai în materie de faliment (art. 792 c. com.) în interesul creditorilor, pentru a se înlătura fraudă prin conivență dintre soțul falit și soția sa;

Având în vedere că înaintea judecătoriei de ocol rural Bârlad, pârâtul M. Captar a cerut și judecata prin jurnalul din 28 Aprilie 1912 i-a admis dovada cu martori, pentru a dovedi că el a dat bani soției sale cu care aceasta a cumpărat pământul de la Panaite Rusu, și că actul de vânzare ascunde o donațiune deghizată; că martorii I. S. Ghiur, G. S. Andronic, Ion Costea și Ștefan Necoară, propuși de Mihai Captar și ascultați sub jurământ conform art. 196 p. civ., nu afirmă nici unul în mod categoric că Mihai Captar a dat bani soției sale Maria, cu care aceasta a cumpărat pământul din proces, singur

martorul I. Ghiur declară că crede că Mihai Captar a cumpărat acel pământ, iar cei alți martori arată că soții Captar au muncit împreună și amândoi au cumpărat pământul de la Panaite Rusu. Și în adevăr, în actul de vânzare figurează și Mihai Captar, dar ca soț pentru a da autorizație soției sale Maria Captar care cumpără acel pământ; afară de aceasta martorii de mai sus, mai afirmă că Maria Captar a avut și ea 10 prăjini de pământ date de un tată al ei vitrig la măritiș, dar pe care mai în urmă le-a luat în apoi; că astfel fiind, întrucât presumpțiunea muciană nu se poate aplica și neputându-se aplica o presumpțiune legală fără un text expres de lege; iar pe de altă parte, ne făcându-se dovada suficientă că Maria Captar a cumpărat imobilul din proces cu bani dăruiți de soțul ei Mihai Captar, rămâne stabilit că Maria Captar cu banii ei și cu autorizația soțului ei Mihai Captar, a cumpărat pământul din proces de la Panaite Rusu cu prețul de 600 lei, fiind de principiu în dreptul nostru că persoana în numele căreia s'a făcut achizițiunea, devine proprietarul aceluia lucru; că astfel fiind, soțul Mihai Captar neputând dovedi donațiunea ce pretinde că a făcut soției sale Maria, cu ocazia cumpărării aceluia imobil, el nu are ce revocă și deci nu poate fi vorba nici de o donațiune deghizată pentru a fraudă legea, adică a face pe altă cale ca principiul revocabilității donațiunilor între soți să fie eludat;

Având în vedere că Maria Cârjan cu actul autentificat la No. 315 din 1912 a cumpărat imobilul în litigiu de la Nastasia Blănaru, sora și moștenirea Mariei Captar, a cărei calitate nu este contestată de apelant; că nu se poate stabili contra-i nici o culpă, întru cât din registrul de transcripțiuni a constatat că Maria Captar a cumpărat de la Panaite Rusu imobilul din proces și deci ea este proprietară aceluia pământ; că actele secrete, sau donațiunile manuale dintre soți pentru a fraudă legea sunt chestiuni de ordin privat, de care terții, până la dovada contrară, sunt presupuși că nu au avut cunoștință; ei sunt deci de bună credință și nu le poate fi opozabile; că, în speță, Maria Cârjan este un terțiu achizitor de bună credință care și-a transcris titlul său conform art. 722 pr. civ. și deci nu-i poate fi opozabilă revocarea donațiunii făcută de cătră Mihai Captaru soției sale, sau anularea acelei donați-

uni că ascunzând o donațiune deghizată; deci, o fraudă la lege, în cât și din acest punct de vedere este a se admite acțiunea și a se respinge ca nefondat apelul făcut de Mihai Captaru; că deci, apelantul deținând fără nici un titlu pământul din proces, bine a fost obligat de prima instanță prin cartea apelată să-l lase în posesiunea și proprietatea Mariei Cârjan.

În ce privește cererea neconvențională :

Având în vedere că Mihai Captar nu a putut dovedi că el a dat banii soției sale Maria cu care aceasta a cumpărat pământul în litigiu de la Panaite Rusu, pentru a putea revoca acea donațiune și în orice caz a cere nulitatea ei fiind deghizată sub forma unui contract oneros, ca astfel să poată fi luată în discuțiune cererea reconvențională îndreptată de numitul contra lor;

Că, astfel fiind, urmează a se respinge și această cerere ca neîntemeiată, menținându-se și în această privință cartea apelată;

Văzând că intimatele cer cheltueli de judecată și apreciind aceste cheltueli se fixează la 30 lei, conform art. 140 și 144 pr. civ.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de ședință Gh. Petrescu-Dâmboviță respinge apelul.

Semnați : G. Petrescu-Dâmboviță, N. Vernescu

Observație. — Ambele puncte din sentința tribunalului sunt juridice și bine motivate. În adevăr, deși donațiunile dintre soți produc în genere aceleași efecte ca și celelalte donațiuni între vii, totuși ele sunt revocabile în tot timpul vieții dăruitorului, chiar în urma morții donatarului, și aceasta nu numai când ele au de obiect bunuri viitoare (art. 821), dar și bunuri prezente, nedevenind irevocabile decât prin moartea dăruitorului. Asupra acestui punct doctrina și jurisprudența sunt de acord. Vezi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, IV, p. 789 urm. (ed. I). S'a decis, cu drept cuvânt, că din termenii generali ai art. 937 rezultă că revocabilitatea acestor donațiuni se aplică la orice fel de liberalități; prin urmare, atât donațiunilor manuale, cât și celor făcute prin acte solemne, revocarea

putând fi expresă sau tacită în conformitate cu dreptul comun. Tribunalul Ilfov, *Dreptul* din 1911, jo. 17 p. 136. Tot revocabile sunt și donațiunile făcute prin persoane interpuse (Laurent, XV, 327), ca și acele ascunse sub forma unui contract cu titlu oneros. Vezi Cas. rom. *Dreptul* din 1892, No. 5, p. 31 și D. Alexandresco, tom. IV (ed. 1-a), nota 4 dela p. 789, 790,

Al doilea punct din sentința tribunalului Tutova este relativ la prezumția muciană. Tribunalul pune cu drept cuvânt în principiu că această prezumție celebră, datorită lui Quintus Mucius Scaevola, care eră *pontifex maximus*, existentă în dreptul nostru anterior, nu-și mai are ființă astăzi sub regimul dotal, cu toată părerea contrară a lui Troplong, care s'a încercat a reînvia această prezumție. Vezi în această privință numeroasele autorități citate de d-l D. Alexandresco, în tom. VII, p. 307, *ad notam* și în tom. VIII, p. 128, nota 2. Cpr Cas. rom. Bult. 1903, p. 147 și Bult. 1904, p. 1561, precum și *Cr. judiciar* din 1904, No. 81.

Dar dacă prezumția muciană nu există în privința femeilor căsătorite sub codul actual, chestiunea este foarte controversată în caz când căsătoria a avut loc sub legea veche și achiziția sub legea nouă. Vezi asupra acestor controverse D. Alexandresco, tom. VIII, p. 129, 130.

S. R.

JUDECĂTORIA OCOLULUI COSTEȘTI-ARGEȘ

Audiența dela 19 Iulie 1912

Inspectorul agricol al județului Argeș cu Alexandru T. Bărcă

ÎNVOELI AGRICOLE. — PĂȘUNATUL VITELOR — MIRIȘTI — ȚĂRANI CULTIVATORI. — ȚĂRANI ÎNVOIȚI PENTRU PĂȘUNARE. — ART. 33 ȘI 65 LEGEA ÎNVOELILOR AGRICOLE.

Dispoziția cuprinsă în art. 65 din legea învoelilor agricole care prevede dreptul țăranilor cultivatori de a se folosi pentru pășunatul vitelor țără altă plată deosebită, de miriștele și porumbiștele de pe locurile ce au închiriat dela proprietar, fiind

edictată numai în favoarea acestora, nu se aplică și țăranilor învoiți cu vitele pentru pășune, căci a admite că și aceștia au dreptul de a beneficia gratuit de miriștile proprietarului, ar fi a se recunoaște că moșia acestuia este supusă unei servituți generale de pășunare, servitute pe care legea n'a creat-o.

Judecata,

Având în vedere cererea d-lui inspector agricol al județului Argeș, înregistrată la No. 73 din 15 Iunie 1912, prin care supune judecăței noastre pe d-l Alexandru T. Bârcă, proprietarul moșiei Stârcii de jos din comuna Băseni, pentru a se anula din contractul de învoială agricolă, pentru arendare de locuri pentru pășune, intervenit între acest proprietar și locuitori: Dumitru St. Negriță, și alți din comuna Băseni, acest județ, clauza că sătenii ce nu au miriște pe moșie vor plăti pășunat pe miriștile rezervate proprietarului;

Având în vedere că, în susținerea cererii sale, judecătorul agricol invoacă faptul că sătenii fiind învoiți la pășunat, după cum aceasta rezultă din contract, și învoelile la pășunat fiind o specie a învoelilor în bani, dâșii urmează a pășuna gratuit miriștile proprietarului, conform art. 65 al. d. din legea învoelilor agricole;

Având în vedere că pârâțul obiectează că pășunatul locuitorilor învoiți la pășune pe miriștile sale, nu poate fi gratuit, acest lucru atingându-i dreptul de proprietate și neintrând în cadrul legii învoelilor agricole, cu atât mai mult, cu cât comisiunea regională a județului Argeș, prin procesul său verbal din 7 Iulie 1910, aprobat prin deciziunea consiliului superior al agriculturii No. 8042 din 1910, a fixat anume prețuri pentru pășunatul vitelor pe miriști și pe cosituri;

Având în vedere că dacă, după disp. art. 65 legea învoelilor agricole, învoelile agricole pentru închirieri de pământ, fie în dijmă fie în bani, cuprind implicit și pășunarea miriștilor și porumbiștilor, fără altă plată deosebită pentru vitele țăranilor învoiți în moșie, această dispozițiune însă nefiind edictată de cât în favoarea țăranilor cari luând de la proprietar sau arendaș pământ în arendă, cultivându-l cu porumb sau păioase, trebuiesc să se folosească în mod complet de dreptul lor de închirietori a pământului muncit de ei, nu se poate întinde și în favoarea țăranilor cari au vitele învoite la pășune, art. 33 din legea învoelilor agricole, care reglementează aceste învoeli, prevăzând anume că în contractul

de arendare pentru pășune să se arate în mod precis, pe lângă numărul vitelor, și întinderea locului destinat în acest scop;

Având în vedere că, argumentul pe care d-l inspector agricol îl trage din deciziunea interpretativă a consiliului superior al agriculturii care la întrebarea comisiunii regionale agricole a județului Dorohei, dacă vitele muncitorilor angajați bănește din iarnă, la diferite munci, au drept de pășune pe miriști și porumbiști, a explicat între altele, că prin cuvintele „vitele sale“, prevăzute în art. 65 al. d. legea învoelile agricole, s'ar înțelege nu numai vitele proprii ale proprietarului sau arendașului, dar și vitele pe care aceștia le-au învoit cu anul la pășune și că deci vitele țăranilor învoitori la pășunat de pe izlazul moșiei proprietarului Bârcă, ar avea dreptul ca să pască fără plată miriștele rezervate proprietarului, nu este de loc determinant în cauză, de oare-ce chiar dacă am admite interpretarea consiliului superior al agriculturii, care dă o atât de largă extindere textului de lege, mult mai largă de cât explicațiunea d-lui ministru I. Brătianu, dată în Senat cu ocaziunea votării art. 65, care a lămurit că prin expresiunea „vitele sale“, cuprinsă în acest articol, se înțelege pe lângă vitele proprietarului și vitele aduse de aiurea de acesta pentru exploatarea moșiei, încă consiliul superior al agriculturii a voit să înțeleagă, dând această explicațiune—lucru ce rezultă din coprinsul întregii deciziuni—că proprietarul are dreptul să-și rezerve din miriști și porumbiști, respectând cotitatea țăranului învoitor, nu numai pentru vitele proprii ci și pentru vitele învoite cu anul la pășune, bine — înțeles dacă dâșul a convenit în acest sens cu țăranii învoitori, iar nici decum să se tragă concluziunea că în urma acestei explicațiuni, urmează că vitele învoite la pășune trebuie să se folosească gratuit de miriștele proprietarului.

Că, a se admite contrariul, ar însemna că averea proprietarului să fie supusă unei servituți de pășunare în favoarea tuturor sătenilor, servitute pe care legea în specie nu a creat-o;

Că, dealtmintrelea, și din deciziunea comisiunii regionale a județului Argeș din 7 Iulie 1910, se vede că pentru pășunatul miriștelor s'a fixat anume prețuri, pe care în cazul de față pârâțul Bârcă nu le-a depășit prin contractul său.

Pentru aceste motive, respinge cererea d-lui inspector agricol al județului Argeș.

Semnat: Titus D. Panu.